

ÖZEL HAYATIN GİZLİLİĞİ İLKESİ VE DİSİPLİN HUKUKU¹

Dr. Şafak BAŞA

Özel Hayatın Gizliliği İlkesinin Anlamı:

Her demokratik hukuk devletinde fertlere, maddi ve manevi varlıklarını istedikleri gibi geliştirilip şekillendirebilecekleri hür bir hayat alanı tanınır. Devletin müdahalesinden korunmuş bulunan ve bireyin küçük dünyası olarak anılabilecek olan bu alan, temel hak ve özgürlükler ve ülkenin siyasi rejimi bakımından hassas bir göstergedir. Bu küçük dünyamız ne kadar geniş ise ülkede mevcut olan siyasi rejim o kadar özgürlükçü ve demokratik; ne kadar dar ise o kadar baskıcı ve otoritedir.

Başta Anayasanın 20, 21 ve 22. maddeleri olmak üzere, İnsan Hakları Evrensel Bildirgesinin (İHEB) 12. maddesinde ve Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin (AİHS) 8. maddesinde, bireylerin devletin müdahalelerinden korunmuş özgür bir alana sahip buldukları açıkça ifade edilmiştir. Anayasamıza göre, herkes, özel hayatına ve aile hayatına saygı gösterilmesini isteme hakkına sahiptir. Özel hayatın ve aile hayatının gizliliğine dokunulamaz (m. 20); kimsenin konutuna dokunulamaz (m. 21); herkes haberleşme özgürlüğüne sahiptir, haberleşmenin gizliliği esastır (m. 22). Kanunun açıkça gösterdiği hallerde, usulüne göre verilmiş bir hâkim kararı olmadıkça; gecikmesinde sakınca bulunan hallerde de kanunla yetkili kılınan merciin yazılı emri bulunmadıkça, kimsenin üstü, özel kâğıtları, eşyası ve konutu aranamaz; bu eşya ile konutta bulunan eşyaya el konulamaz; haberleşme engellenemez ve gizliliğine dokunulamaz (m. 20, 21, 22).

1

Demek oluyor ki, aramanın (CMK, m. 116 vd.); el koymanın (CMK, m. 123) kanunlarda ve kanun haline getirilmiş bulunan uluslararası sözleşmelerde aranan şartları gerçekleştirmedikçe bu koruma tedbirlerine başvurulmayacaktır. Bu şartların gerçekleşmiş bulunup bulunmadığı yetkililerce hukuk devleti ilkesi esaslarına uygun olarak titiz bir şekilde araştırılacak; şartlardan biri gerçekleşmiş değilse, arama ve/veya el koyma yapılamayacaktır.

CMK'nın 116. maddesi gereğince; yakalanabileceği veya suç delillerinin elde edilebileceği hususunda makul şüphe varsa; şüphelinin veya sanığın üstü, eşyası, konutu, işyeri veya ona ait diğer yerler aranabilecektir. Kanun'un 118. maddesi gereğince ise; konutta, işyerinde veya diğer kapalı yerlerde gece vaktinde arama yapılamayacaktır. Kanun'un 119. maddesine göre; hâkim kararı üzerine veya gecikmesinde sakınca bulunan hâllerde Cumhuriyet savcısının, Cumhuriyet savcısına ulaşamadığı hallerde ise kolluk amirinin yazılı emri ile kolluk görevlileri arama yapılabileceklerdir. Ancak, konutta, işyerinde ve kamuya açık olmayan kapalı alanlarda arama, hâkim kararı veya gecikmesinde sakınca bulunan hallerde Cumhuriyet savcısının yazılı emri ile yapılabilir.

CMK'nın 123. maddesi de; eşya veya kazancın muhafaza altına alınması ve bunlara el konulmasını düzenlemiştir. Buna göre; ispat aracı olarak yararlı görülen ya da eşya veya kazanç müsaderesinin konusunu oluşturan malvarlığı değerleri, muhafaza altına alın-

¹ Bu yazının yayımlandığı yer için bakınız: BAŞA, Şafak (2014), "Özel Hayatın Gizliliği İlkesi ve Disiplin Hukuku", Denetim Dergisi, Sayı: 127-128, 2014/3-4, s: 26-30.

caktır. Yanında bulunduran kişinin rızasıyla teslim etmediği bu tür eşyaya el konulabilecektir. Kanun'un 126. maddesi gereğince; şüpheli veya sanık ile kanuna göre tanıklıktan çekinebilecek kimseler arasındaki mektuplara ve belgelere; bu kimselerin nezdinde buldukça el konulamaz. Kanunun 127. maddesine göre; Hâkim kararı üzerine veya gecikmesinde sakınca bulunan hâllerde Cumhuriyet savcısının, Cumhuriyet savcısına ulaşamadığı hallerde ise kolluk amirinin yazılı emri ile kolluk görevlileri, el koyma işlemini gerçekleştirebilir. Hâkim kararı olmaksızın yapılan el koyma işlemi, yirmi dört saat içinde görevli hâkimin onayına sunulması gerekir.

Öğretide, insanın sosyal bir varlık olduğu, bu nedenle yaşamını ancak diğer insanlarla birlikte devam ettirebileceği gerçeğinden hareketle, insan hayatının esas itibarıyla iki yönünün bulunduğu kabul edilir. Bunlar hayatın genel ve özel yönleridir; hayatın özel yönü de özel hayat ve hayatın gizli alanı olmak üzere ikiye ayrılır. Hayatın genel yanının korunacak bir gizliliği bulunmadığından, konumuz bakımından bir özelliği yoktur. Örneğin, kamuya açık yerlerdeki davranışlarımız ve sözlerimiz herkes tarafından görülüp dinlenebilir. Buna karşılık hayatın özel yanı her hukuk devletinde koruma altına alınmıştır. Hayatın gizli alanı mutlak bir şekilde korunur, hatta dokunulamaz sayılırken, özel hayat nisbi olarak korunmuştur. Özel hayat dar bir çerçevede, örneğin bir aile içinde söz konusu olabilirken, hayatın gizli alanı yalnızca bireyi ilgilendirir ve ondan başkasının bu alana girebilmesi asla kabul edilemez; bu nedenle de dokunulmazdır. Örneğin bireyin cinsel yaşamı, suç teşkil etmemek şartıyla, tamamen kendisini ilgilendirir. Yine insanın dinsel inancı, belli konuda ne düşündüğü vs. hayatı gizli alanı içinde kalır. Anayasanın 24. maddesinde; "...kimse, ibadete, dini ayin ve törenlere katılmaya, dini inanç ve kanaatlerini açıklamaya zorlanamaz...", 25. maddesinde de; "...kimse, düşünce ve kanaatlerini açıklamaya zorlanamaz...", denilmek suretiyle bu husus dile getirilmiştir. Örnekleri çoğaltmak mümkündür.

Özel yaşam, AİHS organları tarafından bireye içinde kişiliğini oluşturabileceği ve geliştirebileceği bir alanın garanti edilmesi olarak yorumlanmıştır. Bu amaçla bireyin cinsel ilişki de dâhil olmak üzere başka insanlarla değişik türden ilişki kurması olanağına sahip olması gerekir. Eğer devlet, bu alana ilişkin müdahale oluşturan bir düzenlemeye giderse, AİHS'nin 8. maddesine müdahale edilmiş olur ve müdahalenin de ikinci fıkrada belirtilen koşullara uygun olması aranır. Bununla birlikte, bireyin kişiliğini geliştirme olanağını sınırlayan her düzenleme AİHS'nin 8. maddesinin koruma alanına müdahale olarak nitelendirilemez. Özellikle bireyin özel yaşamını kamuya açması durumunda AİHS'nin 8. maddesine müdahaleden söz edilemez. Öte yandan Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinde (AİHM), özel yaşamın yalnızca giz alanını değil, aynı zamanda diğer insanlarla olan ilişkileri de içerdiğini özellikle vurgulamakta ve bu bağlamda bireyin meslek faaliyetlerini de AİHS'nin 8. maddesi içinde değerlendirmektedir.

AİHS'nin 8. maddesi ile korunan konuta müdahalenin tipik örneği arama oluşturur (AİHS m. 8/2). Birçok üye devletin iç hukukundakinin aksine arama için AİHS'nin 8. maddesi hâkim kararı aramış değildir. Sözleşme organları, arama konusunda özellikle ulusal hukukta kötüye kullanmalara karşı yeterli güvence bulunup bulunmadığını araştırmakta, bu bağlamda özellikle aramayı hâkli gösterecek yeterli şüphenin mevcut olup olmadığı üzerinde durmaktadır. Öte yandan AİHM, aramanın oranlılığı açısından da bir inceleme yapmaktadır. Yine AİHM, hakaret suçu nedeniyle başlatılan bir soruşturma sırasında delil elde etmek amacıyla avukatlık bürosunun aranmasını oransız olarak nite-

lendirmiştir. Terörizm şüphesi nedeniyle yapılan aramalar zorunluluk açısından yapılacak değerlendirmede göz önde bulundurulmaktadır.

Sözleşme organları birey hakkındaki verilerin toplanması ve depolanmasının AİHS'nin 8. maddesini koruma alanına müdahale oluşturduğu ve bu nedenle de yasal dayanağı gerekli kıldığını kabul etmektedir. Akustik ve optik araçlarla gizli gözetlemeye yönelik tedbirlerin AİHS'nin 8. maddesine müdahale oluşturduğu sözleşme organlarının birçok kararında vurgulanmıştır. Devlet organları tarafından gözetlenmeksizin herkese açık biçimde de olsa hareket etme yeteneğinin AİHS'nin 8. maddesinin koruma alanına girdiği konusunda şüphe yoktur. AHİM telefon konuşmalarını da bu bağlamda değerlendirmiştir.

Zora dayalı olarak vücudun muayene edilmesi ve kan örneği alınması, sözleşme organlarına göre AİHS'nin 8. maddesine müdahale oluşturur. AİHS'nin 3. maddesinde öngörülenlerden daha az yoğun olarak vücut bütünlüğüne yönelik bu tür müdahaleler AİHS'nin 8. maddesinin koruma alanına girmektedir. Ceza muhakemesinde sağlık durumu hakkında bilgi verme zorunluluğu da, özel yaşama müdahale olarak kabul edilebilir.

Özel Hayatın Gizliliği İlkesinin Disiplin Hukukunda Kullanılabilirliği:

Özel hayatın gizliliği ilkesinin Danıştay tarafından da dikkate alındığı ve bazı kararlarda kullanıldığı görülmektedir. Örneğin Danıştay İdari Dava Dairelerinin 07.04.2005 tarihli ve KN: 2005/234, EN: 2003/417 sayılı kararında, kişinin dokunulmazlığı ilkesi ile özel hayatın gizliliği ilkesi bir kamu kuruluşunun disiplin yönetmeliğinin iptaline gerekçe yapılmıştır. Kararda şöyle denilmiştir (Danıştay Dergisi; Sayı: 110);

"T.C. Anayasası'nın "Kişinin dokunulmazlığı" başlıklı 17. maddesinde; herkesin, yaşama, maddi ve manevi varlığını koruma ve geliştirme hakkına sahip olduğu, tıbbi zorunluluklar ve kanunda yazılı haller dışında, kişinin vücut bütünlüğüne dokunulamayacağı, rızası olmadan bilimsel ve tıbbi deneylere tabi tutulamayacağı, kimsenin insan haysiyetiyle bağdaşmayan bir cezaya veya muameleye tabi tutulamayacağı kurala bağlanmıştır. Yine Anayasanın "Özel hayatın gizliliği" başlıklı 20. maddesinde; herkesin, özel hayatına ve aile hayatına saygı gösterilmesini isteme hakkına sahip olduğu, özel hayatın ve aile hayatının gizliliğine dokunulamayacağı ilkesi yer almıştır. T.C. Anayasası'nın 13. maddesinde yer alan; temel hak ve hürriyetlerin, özlerine dokunulmaksızın yalnızca Anayasanın ilgili maddelerinde belirtilen sebeplere bağlı olarak ve ancak kanunla sınırlanabileceği, bu sınırlamaların, Anayasanın sözüne ve ruhuna, demokratik toplum düzeninin ve laik Cumhuriyetin gereklerine ve ölçülülük ilkesine aykırı olamayacağı hükmü karşısında, Anayasa ile güvence altına alınan kişinin dokunulmazlığı ve özel hayatın gizliliği ilkelerinin, ancak Anayasa ile belirlenen çerçevede kanunla sınırlanması mümkün olup, yürütmeyi oluşturan idari makamların çıkaracakları yönetmeliklerle, söz konusu ilkeleri sınırlandırıcı düzenlemeler yapması, bu ilkelerin işlerliğini azaltacak şekilde bir takım yetkileri kendinde toplaması mümkün değildir. Sağlık Bakanlığı Sağlık Meslek Liseleri Ödül ve Disiplin Yönetmeliğinin 41. maddesinin (d) bendinde yer alan "...cinsel ilişkiye girmiş olduğu tespit edilmiş olmak" ibaresi, gerek okul yönetimince gerekse Bakanlığın il yönetimince, öğrenciler üzerinde keyfi bir takım uygulamalarda bulunmasına yol açacak bir nitelik taşıdığı; kişinin dokunulmazlığı ilkesi ile özel hayatın gizliliği ilkesinin var olan Anayasal ve yasal güvencelerinin, her türlü şüpheyi içinde barındıracak ve yönetimin keyfi uygulamada bulunmasına imkân verecek şekilde söz konusu ibare ile zayıflatıldığı;

her ne kadar davalı idarece, uygulamada karşılaşılabilecek olumsuzlukları önlemek amacıyla çıkarılan 24.10.2001 tarihli Genelgede, Yönetmeliğin 41. maddenin (d) bendi ile ilgili olaylarda sadece adli makamlarca yapılan tespit doğrultusunda işlem yapılacağı; okul müdürlüğü veya sağlık müdürlüğüne kesinlikle durum tespitine yönelik herhangi bir uygulama yapılmayacağı belirtilmiş ise de; Yönetmelikte bu yönde bir düzenlemeye gidilmesindeki sakıncanın, Genelge ile giderilmesinin hukuken mümkün olmadığı açıktır. Buna göre, Yönetmeliğin 41. maddesinin dava konusu (d) bendinin "fuhuş yapmak" ibaresi dışında kalan, "ya da cinsel ilişkiye girmiş olduğu tespit edilmiş olmak" ibaresinin, Anayasanın 13, 17 ve 20. maddelerine aykırı olduğu sonucuna ulaşıldığından, temyize konu Daire kararında bu kısım yönünden hukuki isabet görülmemiştir..."

Özel hayatın gizliliği kapsamında disiplin hukuku açısından tartışılması gereken konuların başında, iletişimin denetlenmesi yoluyla elde edilen delillerin disiplin soruşturmasında delil olarak kullanılıp kullanılmayacağı, konusu gelir. Danıştay'ın çok uzun yıllardan bu yana yerleşmiş içtihatlarından, iletişimin denetlenmesi yoluyla elde edilen delillerin disiplin soruşturmasında delil olarak kullanılmasının kabul edildiği anlaşılmıştır. Disiplin hukuku da maddi gerçeğin ortaya çıkartılmasını aramakta, bu hususta ceza yarılması ve onun metot ve kurallarıyla bağlı kalmamaktadır.

Danıştay 12. Dairesinin 27.11.2007 tarihli ve EN: 2007/3065, KN: 2007/5534 sayılı kararı konuya açıklık getirmektedir. Danıştay bu kararında; Kadıköy Emniyet Müdürlüğünde görevli bazı polislerin akaryakıt kaçakçılarıyla ilişki kurduğu iddiaları karşısında, üzerine ses kaydı yapan cihaz takılı görevli vasıtasıyla tutulan ses kayıtlarına dayanarak (ki bu eylem TCK'nın 133/2. maddesine göre suçtur ve suç sayılan bir yöntemle delil elde edilmiştir) Emniyet Örgütü Disiplin Tüzüğü'nün 8. maddesinin 7, 22 ve 27. bentleri uyarınca meslekten çıkarma cezası verilip, Ümraniye 1'nci Asliye Ceza Mahkemesi'nce² delillerin yasal olmayan yolla elde edildiği gerekçesiyle beraat kararı verilmesi sonrasında İdare Mahkemesinin göreve iade kararı sonrası yapılan temyiz incelemesinde, "...kaçakçılarla ilişki kurduğu ve bu kişilerin işlerini kolaylaştırmak amacıyla Kadıköy Emniyet Müdürlüğü'nde görevli bir polis memuruyla tanıştırdığı hususu sabit olan davacının, ...meslekten çıkarma cezasıyla cezalandırılmasına ilişkin işlemde hukuka aykırılık, dava konusu işlemin tamamını iptal eden İdare Mahkemesi kararının bu kısmında da hukukî isabet bulunmamaktadır" dediği, bu hali ile Yüksek Mahkemenin tamamen yasal olmayan yollarla elde edilen delile dayalı ispatı muteber görerek eylemin gerçekleşmiş olduğunu kabul ettiği, incelenmiştir.

Danıştay başka bir içtihadında (Danıştay 12. Dairesinin 22.01.2001 tarihli ve EN: 2000/3517, KN: 2001/130 sayılı kararı) ise; "tanık anlatımları ve sanığın ifadesiyle desteklenen bir televizyon programının gizli kamera çekimleriyle ortaya çıkarılan rüşvet olayına dair davada verilen disiplin cezasının yerinde olup, dayanak delillerin işlemi kurlandırmadığına" karar vermiştir.

² İçtihadı konu olayla ilgili Ümraniye 1. Asliye Ceza Mahkemesi 2004/1075 E. ve 2005/1786 K. sayılı ilâmında şöyle denilmiştir: "... Sanığın tüm aşamalarda atılı suçlamayı kabul etmemesi, sanığın atılı eylemi gerçekleştirdiği yolunda bir tanık anlatımının mevcut olmaması, dosya içerisinde sanığın konuşmasını içerir bir bant kaydı ve çözümü mevcut olup, bu bant çözümünün sanığın eylemi gerçekleştirdiğini açık ve net olarak ortaya koymadığı gibi bu bant çözümlerinin 5271 sayılı CMK'nın 148. maddesine göre ifade alma ve sorgudaki yasak usullere göre temin edildiği, bu nedenle delil olarak değerlendirilmesinin ve hükme esas alınmasının mümkün bulunmaması, (...) BERAAT").

Danıştay başka bir dosyada da (Danıştay 12. Dairesinin 04.07.2008 tarihli ve EN: 2008/1444, KN.2008/4333 sayılı kararı); akaryakıt kaçakçısı bir şebekeyle işbirliği yaparak doğrudan ya da dolaylı olarak yardım ettiğine dair bir kısım tesadüfen elde edilen telefon kayıtlarına dayanılarak Emniyet Örgütü Disiplin Tüzüğü'nün 8/22. maddesi uyarınca meslekten çıkarma cezası verilen ve fakat İstanbul 1. Ağır Ceza Mahkemesince dinlemeye esas bant kayıtlarında suçu işlediğine dair kesin ve inandırıcı delil bulunmadığı gerekçesiyle beraat kararı verilip de İstanbul 5. İdare Mahkemesince beraat kararının varlığı esas alınarak memuriyetten men cezası işleminin iptaline kararı verilmesi üzerine, "... Her ne kadar İdare Mahkemesince kaset çözümlerinden başka delil bulunmadığı ileri sürülmekte ise de; telefon konuşmalarının Hâkim kararıyla hukuka uygun olarak elde edilmiş deliller olduğu hususu ile kaset çözümlerindeki konuşmaların içeriği dikkate alındığında Tüzüğün 8/13. maddesindeki "Gizli tutulması zorunlu olan ve görevi ile ilgili bulunan bilgi ve belgeleri görevli veya yetkili olmayan kişilere açıklamak" fiilinin sabit olduğu sonucuna varılmıştır (...) dava konusu işlemin her iki fiil bakımından iptali yolunda İdare Mahkemesince verilen kararda bir hukukî isabet bulunmamaktadır..." biçiminde hüküm kurmuştur. Danıştay 12. Dairesinin 24.12.2008, EN: 2008/4042, KN: 2008/7250 sayılı kararı da benzer niteliktedir.

Danıştay'ın konumuzla ilgili başka bir kararında (Danıştay 12. Dairesinin 24.09.2008 tarihli ve EN: 2008/1240, KN: 2008/4858)³; bir gümrük memurunun yasal telefon dinlemeleri ve fiziki takipler sonucu düzenlenen operasyon üzerine Gaziantep Cumhuriyet Başsavcılığınca hazırlanan iddianame ile soruşturma raporu ve eki iletişim tespit tutanaklarının dayanak gösterildiği davada ilgili idarece Emniyet Örgütü Disiplin Tüzüğü'nün 8. maddesinin 7, 13 ve 14. bentleri uyarınca verilen meslekten çıkarma cezasını onamıştır. Danıştay 12. Dairesinin 31.12.2008, EN: 2008/2517, KN: 2008/7440 sayılı kararı da benzer niteliktedir.

Danıştay bir başka içtihadında (Danıştay 12.Dairesinin 03.12.2008 tarihli ve EN: 2008/4878, KN: 2008/6853); dosya kapsamındaki telefon iletişim tespit tutanakları, telefon ses çözüm kayıtları, tanık ifadeleri ve davacı (sanık-emniyet personeli) ikrarı bulunduğu halde, akaryakıt kaçakçılarıyla görüşerek yardım ve yataklık yaptığı iddiası karşısında davacının hizmet içinde resmî sıfatın gerektirdiği saygınlığı ve güven duygusunu sarsacak davranış içerisinde bulunduğu gerekçesiyle Davacıya Emniyet Örgütü Disiplin Tüzüğü'nün 8/7. maddesi uyarınca verilen meslekten çıkarma cezasının hukuka uygun olduğuna karar vermiştir.

Danıştay'ın yine iletişimin dinlenmesi ve kayda alınmasıyla ilgili getirdiği kıstasını daha da geliştirerek disiplin soruşturmasında hedeflenen maddî gerçeğin somut bir şekilde ortaya konmasını yeterli bulduğu bir içtihadından da bahsedilmesi gerekir. Danıştay bir davada (12. Dairesinin 30.09.2002 tarihli ve EN: 2001/3558, KN: 2002/2902 sayılı kararı); muhakkik olarak atanan bir personelin davacının TEM Şubesindeki odasında bulunan dolabında yaptığı araştırmada çeşitli porno dergileri, porno gazete kupürleri, çeşitli illerden gönderilmiş bayan ve erkek fotoğrafları ile mektupların bulunması ile başlayan

---

³ Bu kararda özellik arz eden husus ise Dairenin iki üyesinin muhalefet şerhidir. Buna göre karardaki sonuca muhalefet eden iki üye de "...verilen meslekten men cezasının ağır olduğunu, ancak daha hafif olan Emniyet Örgütü Disiplin Tüzüğü'nün 7/B-1 maddesi uyarınca 16 ay uzun süreli durdurma cezası ile cezalandırılması gerektiğini" ifade etmişlerdir ki, bu da dairenin öteden beri bu kabil delillerin disiplin soruşturmasında kullanılması gerektiğini kabul ettiğini göstermektedir.

ve davacının memurluk sıfatı ile bağdaşmayacak nitelikte yüz kızartıcı ve utanç verici hareketlerde bulunduğu saptanması üzerine meslekten ihracına giden süreçte idarenin işleminin hukuka uygun olduğuna karar vermiştir.

Danıştay'ın yukarıya özetlenen kararları değerlendirildiğinde; bu kararların Danıştay'ın çok uzun zamandan beri yukarıda belirtildiği gibi yerleşik bir bakış açısına sahip olduğunu, Danıştay 12. Dairesi'nin disiplin hukuku ve soruşturması ile ceza hukuku ve soruşturmalarının yekdiğerinden tamamen farklı unsurlar içerdiğini açıkça kabul ettiği, hatta son örnek içtihadında da görüldüğü üzere, tamamen cumhuriyet savcısı ya da hâkim kararı olmaksızın muhakkik tarafından personelin dolabında yapılan aramada ele geçirilen evrakın dahi disiplini bozan eylemin varlığını ispat etmesi durumunda delil olarak kabul edildiği, incelenmiştir. Dolayısıyla disiplin soruşturmasında Danıştay'ın ceza muhakemesine kıyasla fazla bir sınırlandırma getirmediği, işlenen disiplin suçunu ortaya çıkaran, başka bir deyişle maddi gerçeğin ortaya konulmasına yönelik delilleri kabul ettiği, böylece özel hayatın gizliliği ilkesinden biraz uzaklaşıldığı sonucuna varılmaktadır.

Adalet Başmüfettişleri tarafından yapılan bir araştırmada da konu Danıştay kararlarını destekler nitelikte değerlendirilmiştir: “Disiplin soruşturmaları ile suç soruşturma ve kovuşturmaları arasında yapısal birçok kesin ve ayrıştırılmış farklılıklar göz önünde bulunmaktadır. Bu farklar gereği suç ve disiplini bozan eylemin soruşturulma ve ceza tayini ayrı mantık ve süzgeçten geçirilerek yerine getirilmektedir. Öyle ki, disiplin soruşturmasında delil olan bir şey bazen suç soruşturmasında aynı değeri alamadığı gibi, disiplin soruşturmasında varılan sonuç suç soruşturmasını etkilememektedir. Ters durumda suç kovuşturmasının sonucunda verilen mahkûmiyet kararı disiplin soruşturmasında disiplini bozduğu iddia olunan eyleme ve failine ceza verilmesini etkileyecek olsa bile, her iki soruşturmanın farklı mecralar izledikleri açıktır. Bu sebeptir ki, kurum ya da kuruluşta görev alan kişilerin uyacaklarını taahhüt ettikleri kurallara riayet etmediklerini açık ve şüpheye yer bırakmadan izah eden, maddi âlemde sair delillerle de desteklenebilen telekomünikasyon aracılığıyla iletişimin denetlenmesi, gizli soruşturmacı, teknik araçlarla izleme gibi tedbirler kullanılarak ya da bilgisayarlarda, bilgisayar program ve kütüklerinde arama, kopyalama ve el koyma yöntemleriyle ulaşılan tesadüfen elde edilen delil ve bilgilerin disiplin hukukunda kanıt olarak değerlendirilmeleri mümkündür. Bir başka deyişle bu çeşit verilerin iç disiplinin muhafazası, sorumluların cezalandırılmaları ve yeniden tanzimi bakımından kurum, kuruluş ve teşekküllerce disiplin soruşturmasında kullanılabilmelerinin önünde bir yasal bir engel bulunmamaktadır.”

Kanaatimizce yukarıdaki yargı kararları ve değerlendirmelere rağmen, ceza yargılaması açısından son derece önemli olan ve başta Anayasa olmak üzere uluslararası sözleşmelerle de garanti altına alınan “özel hayatın gizliliği ilkesine” disiplin hukukunda da dikkat edilmesi gerektiği; ceza soruşturmasında olduğu gibi disiplin soruşturması yürütülürken de hakkında soruşturma yapılan kişinin özel hayatına ve aile hayatına saygı gösterilmesinin zorunlu olduğu; özel hayatın, aile hayatının ve haberleşmenin gizliliğine ve bu arada konutuna dokunulmaması gerektiği; disiplin soruşturması yürütülürken soruşturmacının CMK ile cumhuriyet savcısı ve hâkime tanınmış yetkileri kullanmasının düşünülmemeyeceği, değerlendirilmektedir.